

SLOVENSKI POROČEVALEC

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE SLOVENIJE

Ljubljana, torek 27. februarja 1951

LETO XII, ŠT. 49 / POSAMEZNA ŠTEVILKA 2 DIN

SOCIALISTIČNI AKORD V GRADBENIŠTVU

V našem gradbeništvu so pred dobrimi štirimi meseci začeli uvajati akordni način dela. Preprosto ga imenujemo — socialistični akord. »Gradiš« se je prvi lotil novega delovnega načina. Kaj kmalu so ga prevzela skoraj vsa gradbena podjetja v Sloveniji.

V štirih, petih letih so v gradbeništvu izkustveno in tehnično dognali in določili proizvodne norme za skoraj vse delovne operacije, ki se pojavljajo v gradbeništvu. Medtem ko je 1946 plačilo za delo po učinku obsegalo komaj 20% vseh plačil za izvršena gradbena dela, je do konca l. 1950 narasel na odstotek že na 95,5%. To se pravi, da so domala vsa gradb. dela normirana in da je ob sedanjih mehanizaciji in tehničnih sredstvih uvajanje dela po normah tako rekoč v gradbeništvu končano. Še preostala dela pa so takšna, da jih ne moreš normirati in jih bo treba tudi posej plačevati po urni (časovni) meri.

V boju za norme so naši stavbinci in gradbeni delavci dozorevali za višji, lahko rečemo, še svobodnejši način dela. Med delom po normah in delom v socialističnem akordu je kajpada v marsičem razlika. V socialističnem akordu ti nihče ne stoji za ramen, vsak čus ne meri, zapisuje in preučevava norme. Teh stvari je bilo dosti dovolj. V teh letih je okoli njih tudi v gradbeništvu precej narasla neproduktivna administracija, ponekod celo škodljiva birokracija. To namu zlo se sedaj umika z naših gradbišč in bo podaj, skrečno na najmanjšo mero, služilo po pisarnah podjetij zares neodločljivim potrebam.

V socialističnem akordu so vse te stvari neprimerno bolj preproste pa tudi razumljive. Norme seveda brez pomisleka ostanejo! Toda na samem gradbišču jih na videz ne bo več v taki zunanji obliki. S svojo administrativno in birokratično prisotnostjo ne bodo več po gradbiščih kakor koli ovirale gradbene delavnosti. Pričujoče pa bodo norme v akordnem predračunu, na podlagi katerega sklene gradbeno podjetje akordno pogodbo s skupino stavbincev, ki bodo zgradili za določeno ceno in v določenem času določeno zgradbo. To se pravi, da dá gradbeno podjetje na podlagi predračuna, sestavljenega na osnovi veljavnih norm, skupini delavcev določeno gradbeno delo v socialistični akord. V samem predračunu, ki je osnova delovne pogodbe, so torej »skrite« vse norme, ki smo jih bili dognali v teh letih in jih postavili kot vrednostno merilo družbeno potrebnega dela, v gradbeništvu.

Stavbincem in gradbenim delavcem odpira socialistični akord še večje možnosti, da svoje delovne sposobnosti uveljavijo do skrajnosti v hitrim in kakovostno najboljšim gradbenim delom. To se pravi, čim hitreje in čim boljše bodo zgradbo zgradili, tem več bodo zaslužili, tem višje bodo torej presegli proizvodne norme! Z dnevnim ocenjevanjem delovne storilnosti vsakega posameznega delavca iz skupine, ki se je pogodila za akordno delo, pa je zavarovana korist posameznega delavca in zagotovljeno pravično plačilo za njegovo delovno storilnost. S pravilnim in nepristranskim ocenjevanjem se bo v delavcu neprestano krepila zavest, da prejema zaslužek v pravičnem razmerju z osebno marljivo in dejansko delovno storilnostjo celotne skupine ali brigade, torej zavest, da si more z dobrim delom povečati svoj osebni zaslužek, ne da bi bile s tem koristni skupnosti kakor koli prizadele. Razumljivo je, da je delovna skupina na gradbišču zainteresirana, da svojo pogodbeno delovno nalogo čim prej in čim boljše opravi. Zato ji ne bo vseeno, kako posameznik dela, kako je z disciplino, izostanki, malomarnim odnosom do dela itd. Ne glede na to, da dnevno ocenjuje storilnost posameznikov delovna gradbišča, bo skupina ali brigada vodila še sama skrb za storilnost in ocenjevala svoje člane. Ker v akordu ne bo več tiste razbitosti na stotere delovne operacije, ki so zaradi norm terjale mesečno na stotine delovnihilogov, bo proizvodno delo emovitejše in preprostejše. Skupina ali brigada se bo lahko z vso skrbjo posvetila samo proizvodnji.

In še besedo o razliki med socialističnim akordom in akordom v nekdanjih kapitalističnih časih. Nekot delavci niso zaman občutili akorda kot grobe oblike kapitalističnega izkoriščanja. Takratni akord je bil meštarska licitacija za čim cenejšo delovno silo. Kdo se je takrat zmenil za pravično plačilo, kdo upošteval norme in dajal možnost višjega zaslužka za višjo delovno storilnost?

Dobiček in koristi kapitalističnega podjetnika so bile edino odločilne: za najcenejšo delovno silo zidaš z največjim dobičkom. Socialistični akord in nekdanji akord v gradbeništvu sta kakor dan in noč različna. Socialistični akord že po svoji družbeni vlogi najprej upošteva človeka, delavca, ki mora biti za svoje delo pravično nagradjen: čim višja in boljša delovna storitev, tem višja nagrada! Če samo s tem so v socialističnem akordu odprte delavcu prav vse možnosti, da se uveljavi do »mile volje«. Čim več bo torej dajal skupnosti, tem več bo skupnost dajala njemu.

Jutri bodo šli idrijski rudarji

POSLEDNJIČ NA DELO ZA PRVO PETLETKO

Jutri, ko bodo idrijski rudarji zadnjikrat delali za prvo petletko, bi bil rad med njimi. Stopil bi navsezgodaj k enemu izmed starodavnih vhodov v podzemeljsko bogastvo Idrije, da bi slednjemu rudarju, ki bo šel na ta imenitni dan v jamo ali k pečem, tudi sam želel »Srečno! Potlej pa bi najraje prebil v »fabriki« pri Kejetanu, ki bo napolnil z živim srebrom se poslednje jeklenke za našo prvo petletko, tako da 1. marca idrijski rudarji ne bodo petletki ničesar več doželi. Slavili bodo nov zmagoslaven dan, kakor že nad 450 let praznujejo 22. junij, ko so na Ahacov dan leta 1493. menda prvi odkrili debele žile živorsrebne rude.

Enakomerno in redno preseganje letnih proizvodnih nalog od leta 1947. dalje je idrijskim rudarjem prineslo poslednji dan prve petletke kar 10 me-

495 ton živega srebra. Na ta način so proizvodnjo iz prvega leta petletke povečali za 59,7%, letošnji plan idrijskega rudnika pa je nasproti lansnemu znova povzročil.

Kaj je razen predanosti in izurjenosti pri delu še pripomoglo idrijskim rudarjem k tako velikemu uspehu? Zdi se mi, da je stari upravnik topilnice Lojze Kavčič, ki je že nekaj mesecev v pokopju, prav odgovoril na to vprašanje, ko je dejal:

»Velika stvar je naša petletka. Prešla nam je v meso in kri in naš idrijski »knapi« si je vselej rekel: Mora biti tako! Pri nas ima rudar čednosti, ki jih drugje le še redko najdeš. Naši »knapi« so radi lepo obdelani in tudi radi dobro žive. Po delu zvečine ne posedajo in ne popivajo. Pol dne prežive v jami, a še si najdejo čas, da urejajo dom in če ni drugače —

Idrija

secev poprej. Lani v avgustu so rudarji ob prevzemu rudnika objubilili, da bodo izpolnili petletni plan do 27. aprila, da bi tako postali 10. obletnico Fronte. Pa tudi to svojo obveznost bodo zdaj izpolnili 58 dni pred rokom.

Idrijski rudnik živega srebra je danes po proizvodnji na tretjem mestu v Evropi, precej za največjim rudnikom na svetu Almadenom v Španiji in za italijanskim rudnikom Monte Amiata v Toscani. Po čistosti živega srebra pa zavzema prvo mesto na svetu. Pred vojno so Italijani dodajali svojemu živemu srebru mnogo čistejši idrijsko živo srebro, ki se prav zaradi tega uporablja zlasti v medicini. Za naše živo srebro, ki je v zadnjem času doseglo visoko ceno 48 funtov za jeklenko s 34,5 kg živega srebra, se posebno zanimajo v Švici, na Švedskem, v Angliji in Ameriki. Lani so v idrijskem rudniku izklopali okrog 108.000 ton jalovine in rude, iz katere so natočili v pečeh jaskovkah in spirovkah

vtaknejo nos tudi v gospodinjstvo. Med nami jih je mnogo, ki imajo 3 ali 4 razrede jeklenjake. In prav je takol! Evstahij Lapajne krasno dela pri pečeh špirovkah in če bi znal še kaj iz računstva, kemije in metalurgije, bi bil boljši kot inženir! Drugače pa so naši rudarji odkriti, naravno bistri, a trmoglavi. Včasih celo hudicevno trdi, da ne odnehajo niti za las, dokler ne spoznajo, da gre tudi po novem vse prav in boljše kakor prej.

Brž zveš za primere in dogodke, ki povedo, da je res tako. Ko so v idrijs-

TOVARNA MOTOCIKLOV V ZAGREBU

bo izdelovala tudi malolitražne motorje za kmetijstvo

V Zagrebu bo kmalu začela obratovati nova tovarna motociklov na Zitnjaku. V glavni veliki dvorani, ki je zelo svetla in zračna, sedaj montirajo strožnice in druge orodne stroje, medtem ko v drugem delu te dvorane popravljajo motorje in automobile. Tovarna, ki jo sestavljajo trije objekti, je sicer še majhna, vendar ima lastno orodjarno, železovarno, elektromehanično delavnico, risalnico in druge pomožne obrate. V livarni imajo že pripravljene pečene kalupe, tako da bodo že kmalu začeli vlivati posamezne dele motorjev. Sedaj se ukvarjajo predvsem z izdelavo prototipov. Poleti bodo izdelali prvo manjšo serijo motornih koles, ki jih bodo potem na naših cestah prekužali dva meseca, pri čemer bo vsako kolo prevozilo najmanj 20.000 km. Ob tej preizkušnji se bo izkazalo, ali so potrebne še spremembe prototipa. Ko bo tip domačega motornega kolesa docela izpopolnjen, bodo v tovarni začeli izdelovati motocikle v več serijah.

Kolektiv tovarne pa ima še druge važne naloge. V podjetju bodo izdelovali tudi malolitražne bencinske motorje, ki so potrebni za pogon ročnih

Ljudska skupščina FLRJ razpravlja o osnutku kazenskega zakonika

Beograd, 27. febr. 1951

Včeraj ob 17. uri se je začela prva skupna seja obeh svetov Ljudske skupščine FLRJ. Seje se je udeležil predsednik vlade maršal Jugoslavije Josip Broz Tito s člani vlade, katerih prihod v dvorano je bil viharno pozdravljen.

Pred prehodom na dnevni red je predsedujoči Vlado Simić sporočil, da je predsedstvo prejelo po odboru za zunanje zadeve od ljudskih poslancev več vprašanj, naslovljenih na zunanjega ministra in na ministra za zunanjo trgovino, in sicer o stalništvu vlade pri- obliki odprtih konferenc, o ohranitvi miru na svetu, o ukrepih pri- obliki odprtih konferenc, o ohranitvi miru na svetu, o ukrepih pri- obliki odprtih konferenc, o ohranitvi miru na svetu, o ukrepih pri-

Nato je dr. Josip Hrnčević podal poročilo zakonodajnega odbora zveznega sveta o predlogu kazenskega zakonika. Naglasil je, da vsebuje predlog kazenskega zakonika popoln in na enotnih načelih zgrajen sistem materialnih kazensko-pravnih predpisov. S tem zakonikom bodo dobila ljudska sodišča za-

nesljivo orodje v boju proti kriminaliteti, državljanji pa bodo dobili popolno zakonsko jamstvo za zaščito svoje osebnosti in svobode in z zakonom zajamčenih pravic in koristi. Novi kazenski zakonik bo važno orodje v boju proti nasilju, samovolji in drugim družbeno nevarnim dejanjem, v boju za nadaljnjo utrditev naše socialistične zakonitosti, za odstranitev slehernega gospodarskega izkoriščanja in za neodvisnost naše socialistične domovine.

V imenu zakonodajnega odbora sveta narodov je poročal ljudski poslanec Bogdan Oreščanin. Naglasil je, da je predlog kazenskega zakonika rezultat dogotrajnega vsestranskega in solidnega dela. Zakonodajni odbor je v celoti sprejel načela, na katerih je izdelan predlog tega zakonika. Naš novi kazenski zakonik bo trdno poročilo za zaščito pravic in svobode državljanov, osebnosti in dostojanstva človeka, za zaščito enakopravnosti narodov in sploh demokratičnega, gospodarskega in družbenega razvoja naše ljudske skupnosti. Zakonik natančno določa, katera družbeno nevarna dejanja se morajo šteti za kazniva dejanja, prav tako določa z zakonom predpisane sankcije in uzakonjuje načelo, da nihče ne more biti kaznovan za dejanje, ki ni z zakonom določeno kot kaznivo dejanje. Potem-

takem štiti predlog kazenskega zakonika ne le skupnost pred posameznimi storilci kaznivega dejanja, temveč varuje tudi posameznike pred kakršno koli sodniško samovoljo. Predlog kazenskega zakonika se dalje odključuje po tem, da pravno formulira, pravno izraža in štiti koristi človeka in državljanov - posameznika na eni strani ter družbeno skupnost na drugi strani. Pri tem je upoštevana razredno bistvo družbe. Ta zakonik ne bo skrhal ostrine proti sovražnikom napredka, ljudske oblasti, demokratičnega razvoja, političnih in gospodarskih ter drugih pravic delavskega razreda in delovnega ljudstva naše države, bodisi da so ti sovražniki ostanki strmoglavljenih reakcionarnih razredov, bodisi razni drugi izdajalski elementi v službi zunanjih sovražnikov naše svobode in neodvisnosti.

Nato je imenu zvezne vlade podal svoj ekspozice minister za pravosodje Frane Frol, ki je poudaril, da sta zakonodajna odbora obeh svetov v intenzivnem delu pri obravnavanju tega kazenskega predloga prebila skoraj mesec dni, kar je v zgodovini zakonodajnega dela Ljudske skupščine FLRJ doslej najdaljši čas, ki je bil posvečen razpravljanju enega kazenskega predloga. Predlog v zakonodajnih odborih ni doživel nobenih bistvenih sprememb, ki bi se križale z njegovimi osnovnimi načeli, ki bi spreminjale osnovne ideje in smernice, na katerih je bil izdelan. To dejstvo kaže enotnost pogledov zvezne vlade in zakonodajnih odborov našega najvišjega predstavniškega organa državne oblasti. Navzlic temu je bilo delo zakonodajnih odborov zelo koristno in plodno. V mnogih primerih so bile izdelane boljše in natančnejše formulacije, s katerimi je še bolj krepko poudarjena zaščita pravic državljanov in njihovih demokratičnih svobod. Ko se je dotaknil predloga uvodnega zakona, je minister Frol na koncu dejal: »Vse te spremembe, napravljene v zakonodajnih odborih, pomenijo dejansko izboljšanje ter jih v imenu zvezne vlade v celoti sprejemam.«

Po ekspoziciji ministra Frola so se udeležili razprave o predlogu zakonika ljudski poslanci Ivo Sunarić, dr. Vladimir Bakarić in Jerko Rađmilović.

Ameriški veleposlanik prisotvuje razdelitvi ameriške pomoči

Ameriški veleposlanik v Jugoslaviji g. George Allen je sinoči iz Skoplja odpotoval v Djevdjelju, kjer bo prisotvoval razdelitvi ameriške pomoči Jugoslaviji, ki bo prvič transportirana čez Grčijo iz Soluna. V spremstvu veleposlanika ZDA je pomočnik ministra za zunanjo trgovino vlade FLRJ Lalović.

Grenak je tuji kruh...

Praga, 26. febr. Zasedanje Centralnega komiteja češkoslovaške komunistične partije je posvetilo največ pozornosti stanju na vasi. Poleg obsojed Slinga, visokega partijskega funkcionarja v Brnu, Svermova, bivše pomočnice organizacijskega sekretarja, in Clementisa, za katerega pa ni nihče povedal, kje bi naj sedaj bil, so vsi govorniki — v prvi vrsti Gottwald in Slansky — govorili o težavah v preskrbi s pšenico. Gottwald je sicer zanikal, da bi Sovjetska zveza odklonila nadaljnje dobave pšenice in je vso odgovornost naprtil kulakom na vasi. Generalni sekretar Rudolf Slansky je v svojem govoru navedel, da vse na vasi razvija razredni boj in da vse kulaki branijo z vsemi sredstvi. Pri tem je Slansky zopet napadel »vohunac Slinga in Svermova, češ da sta sabotirala razvoj socializacije vasi« v skladu z upi svojih kapitalističnih delodajalcev. Slansky je napovedal tudi novo »čiščenje« v partijskih vrstah, češ da je med kadri, posebno še na važnih mestih veliko birokratskih elementov, ki jim ni mogoče zaupati.

V zvezi z to napovedjo generalnega sekretarja se širijo v Pragi glasovi, da bo v kratkem češkoslovaška vlada prenovljena. To »čiščenje« naj bi bil pripravljen član sovjetskega politbiroja Berija, ki je obenem šef sovjetske politične policije. Baj je to čiščenje za delo tudi predsednika vlade Zapotockega in ministra za notranje zadeve Noseka. Širijo se tudi govornice o zamjenavi predsednika republike Gottwald. Kot kandidata za mesto predsednika republike navajajo sedanjega ministra za prosveto Nejedljiya in podpredsednika vlade Fierlingerja. Predsednik vlade naj bi postal Gottwaldov zet Cepička, ki je sedaj minister za obrambo.

V skladu s sklepi Centralnega komiteja so na snočnji izredni seji češkoslovaške vlade razpravljali o težavnem prehranbenem položaju v državi, ki

Clementis je zaprt v Češkoslovaški

Praga, 27. febr. Včeraj je bilo prvič uradno potrjeno, da bivši češkoslovaški zunanji minister dr. Clementis ni pobegnil iz Češkoslovaške. To sledi iz poročila o štiridnevem zasedanju centralnega komiteja KPC, ki ugotavlja, da je Clementis zaprt v Češkoslovaški. Obdolžuje ga ne samo zarotništva in največ tudi špionaže.

Maršal Tito sprejel francoskega veleposlanika

Včeraj dopoldne je predsednik vlade FLRJ maršal Josip Broz Tito sprejel izrednega in pooblaščenega veleposlanika republike Francije g. Philippa Bođeta. Francoski veleposlanik je sporočil maršalu Titu, da spremlja francoska vlada z največjo pozornostjo položaj, ki je nastal na Balkanu z razvojem vojnih priprav v Bolgariji, Romuniji in Madžarski, ter da bo, če bi zoper Jugoslavijo naperjena grožnja dobila konkretno obliko, nemudoma pretehtala vse konsekvence v okviru svojih mednarodnih obveznosti.

Maršal Tito je z največjim zadovoljstvom sprejel na znanje takšno stališče francoske vlade, ker kaže s tem, da ji je do ohranitve miru v tem delu Evrope. To pa je neločljiv sestavni del prizadevanja, da se ohrani mir v Evropi sploh.

Pri razgovoru je bil prisoten pomočnik zveznega ministra za zunanje zadeve Lvo Mates.

Delo zakonodajnih odborov Ljudske skupščine FLRJ

Zakonodajna odbora obeh svetov Ljudske skupščine FLRJ sta včeraj na svojih sejah sprejela osnutke zakona o Prezidiu Ljudske skupščine FLRJ, s katerim je izpopolnjen sedanji zakon o Prezidiu, ki je bil sprejet meseca julija 1946. Izpopolnitve so bile potrebne zaradi sprememb, ki so pozneje nastale v organizaciji in delu zveznih organov in upravnih oblasti. Po novem zakonu bo Prezidijski dobil kot svoj posebni organ vrhovno proračunsko komisijo, ki bo kontrolirala izpolnjevanje splošnega državnega proračuna. Ta komisija bo sestavljena, ko stopi v veljavo nova finančna ureditev, ki jo pripravljata zvezna vlada. Z novim zakonom bodo tudi precizirana različna pooblastila Prezidijskega, kakor so že v ustavi določene pravice o mobilizaciji in vojni, pooblastila v zvezi z imuniteto poslancev, rekonstrukcijo vlade, imenovanjem ministrov, razpisom volitev itd. Zakonski osnutek bo prišel na dnevni red tega zasedanja Ljudske skupščine, če se bo skupščina za to izrekla.

V Borovem izdelujejo gumijaste niti za tekstilno industrijo

V Kombinatu za gumo in obtuve v Borovom so lani začeli poizkuse, da bi doma izdelovali gumijaste niti, ki so potrebne tekstilni industriji za izdelovanje elastičnih trakov (elastike). Po vztrajnem prizadevanju je kolektivni oddelka za tehnično blago ob pomoči strokovnjakov strojne stroke uspešno našli način izdelave teh niti. V lanskem maju so izdelali še majhne količine. Medtem pa so proizvodni postopek ob sodelovanju tekstilne industrije izpopolnili in proizvodno dvignili na 25-kratni prvotni obseg. Proizvodnja pa bodo še nadalje povečali, da bo odpadla vsaka potreba uvoza gumijastih niti.

Izjava kiparja Meštoviča

New York, 26. febr. (Tanjug). Kipar Ivan Meštovič je poslal pismo uredništvu časopisa »New York Times« in uredništvom drugih časopisov, ki so objavili takti imenovano deklaracijo »Vestnik emigrantov« iz Vzhodne Evrope. V pismu Meštovič protestira proti temu, da je njegovo ime med podpisnike deklaracije in obsoja metode jugoslovanskih političnih emigrantov, ki so njegovo ime samovoljno vključili med podpisnike deklaracije. »Resnici na ljubo — pravil Meštovič v svojem pismu — izjavljam, da te deklaracije nisem podpisal in tudi ni nihče zahteval, da bi jo podpisal, pa tudi ne vem, kako je prišlo moje ime med podpisnike. Čeprav se ne strinjam z ideologijo sedanje Jugoslavije, je leta vendarle moja domovina in sem na njeni strani, kadar je treba varovati njeno neodvisnost.«

Beg iz Madžarske

München, 26. febr. (United Press). Dva mehanika madžarskega letalstva sta danes pobegnili z lovskim letalom sovjetskega tipa iz Madžarske v Zahodno Nemčijo. Tu sta organom ameriških okupacijskih sil izjavila, da sta pobegnila z letališča pri Kecskemetu v bližini Budimpešte.

Togliatti se je vrnil v Italijo

Benecke, 26. febr. (AFP) Generalni sekretar Komunistične partije Italije Palmiro Togliatti je danes prispel v Benecke po dvomesečnem prebivanju v Moskvi.

VREME

Napoved za sredo: Oblačno z deževnimi padavinami, zlasti v Primorju. V ostalih predelih Slovenije sneg. Temperaturna v Primorju 4°C, v ostali Sloveniji 3°C.

KOREJSKO BOJIŠČE

Piçti uspehi velikega obkoljevalnega manevra

Tokio, 25. febr. Veliki obkoljevalni manevri, ki so ga pričela Mac Arthurjeva enota...

uspehov. Mac Arthurjeve enote so sicer zavzele področje, ki so ga nameravale zasesti...

nikovih čet na drugi strani reke. Poročajo, da so tudi s kitajske strani odgovorili z močnim topniškim in mìnometalskim ognjem.

Sedanja frontna črta je skoraj popolnoma ravna in poteka vzporedno z 38. vzporedniko...

Pogajanja med avstrijsko ljudsko stranko - zvezo neodvisnih

Dunaj, 26. febr. (Tanjug). Minister za zunanje zadeve Gruber in namestnik dunajskega župana Weinberger sta kot zastopnika avstrijske ljudske stranke...

Novo posredovanje pri pekiški vladi

Lake Success, 26. febr. Tričlanski odbor za posredovanje pričakuje, da bo pekiška vlada odgovorila na novo ponudbo za pogajanja o prekinitvi sovražnosti v Koreji.

nuarja se je pokazala premoč taktike šil Združenih narodov. Posebno se je to pokazalo pri letalskih spopadih. Stalno narašča. Mac Arthur je v svojem poročilu posebej poudaril, da so letališča v Mandžuriji glavna oporišča za sovražnikovo letalstvo.

Poljsko zlato v Vel. Britaniji

London, 26. febr. V britanskem tisku krožijo vesti, da do tekočaja iz Poljske v Bel. Britanijo velike množine zlata. Zlato prevažajo v letalih čez Kopenhagen in ga je doslej prišlo v Britanijo že za več milijonov funtov.

Ce bi odgovor iz Pekinga ne bil tak da bi omogočil začetek pogajanj za prekinitve sovražnosti, bo Odbor za sankcije predložil podrobne načrte o izvajanju sankcij proti Kitajski.

Pred nadaljnjimi ukrepi za sprostitve trgovine s kmetijskimi pridelki

Pred kratkim je bil v Beogradu skupni sestanek članov zveznega sveta za promet z blagom in zveznega sveta za kmetijstvo, na katerem so sodelovali kot člani teh svetov vsi republiški ministri prizadetih resorsov.

Indijsko-pakistanski trgovinski sporazum

Arad, 25. febr. (Reuter). Pakistan in Indija sta podpisala enoletni trgovinski sporazum, po katerem bo Izval Pakistan v Indijo juto, bombaž, žito in druge proizvode v zameno za premo, jeklo in bombažne izdelke.

Pred zvišanjem železniških tarif v Angliji

London, 26. febr. (Reuter). S sporazumom med železniško upravo in zastopniki sindikatov je odstranjena nevarnost splošne stavke železničarjev, ki je prejšnji teden grozila Britaniji.

Predavanje o naših delavskih svetih v Celovcu

Celovec, 26. febr. (Tanjug). Jože Plevnik, član glavnega odbora Zveze enotnih sindikatov Slovenije, je v Celovcu na povabilo koroske delavske zbornice predaval o delavskih svetih Jugoslavije.

Gradnja združnih domov in stanovanjskih hiš delavcev

in uslužbencev je oproščena davka na promet proizvodov

Zvezna vlada je izdala odredbo o spremembah in dopolnitvah davka na promet proizvodov, ki prinaša nekatere važne davčne olajšave. Po predpisanih tarifah »B« (davek za promet uslug) je do sedaj pri gradnji vseh novih objektov privatno pravnega in družbenega značaja pobiral davek v višini 90% vrednosti.

Olajšave v gostinski stroki

Uvedene so tudi nekatere olajšave v gostinski stroki. Predpisana je znižana tarifa davka na promet gostinskih storitev v primerih, kadar je prodajna cena enodnevnega penziona nižnja (n. pr. za člane sindikatov).

Pračun mesta Maribora sprejet

Maribor, 26. febr. Danes je imel MLO Maribor svoje II. redno zasedanje, na katerem je bil sprejet prračun za leto 1951 v znesku 221.870.000 din.

Turčija v obrambnem sistemu vzhodnega Sredozemlja

Ankara, 26. febr. (Associated Press). Turški zunanji minister Köprülü je izjavil, da so med nedavnim obiskom poveljnika ameriškega brodnjstva v vzhodni Atlantiku in Sredozemlju admirala Roberta Carneyja v Turčiji sprejeli sklep o udeležbi Turčije v skupnem sistemu obrambe vzhod. Sredozemlja.

Malo upanja v uspeh konference štirih

Podpredsednik britanske vlade Herbert Morrison je danes izjavil, kot poročila Reuter, da vodi Velika Britanija samostojno zunanjo politiko in da po zaslugi tega ni prišlo v zadnjih mesecih do nevarnega položaja na svetu.

Vlada SZ vsiljuje drugim državam svojo obliko vladavine

London, 26. febr. Prvi komentariji k najnovejši sovjetski noti Veliki Britaniji, ki jih je bilo mogoče slišati danes v Londonu in Parizu, soglašajo, da daje zadnja sovjetska nota malo upanja, da bi bil sestanek predstavnikov štirih velisil uspešen.

Ko je govoril o oboževanih silah ZSSR, je Morrison izjavil, da so te sile pomembna grožnja sovjetskim sedem. Kjer koli je mogoče, vsiljuje sovjetska vlada drugim državam svojo obliko vladanja, razen tega pa dovoljuje svojim satelitom ustvarjati oboževane sile, ki so veliko večje, kot pa dovoljujejo mirovne pogodbe.

Trgovsko poslovanje splošnih kmetijskih združenj

V kratkem bodo izdelana tudi navodila za trgovsko poslovanje splošnih kmetijskih združenj. Te zadruge bodo lahko prosto kupovale industrijsko blago pri katerem koli trgovskem podjetju ali pa neposredno v tovarni, da bodo dobile tisto blago, ki je kmetom najbolj potrebno.

Tudi prodajalne socialističnega sektorja kmetijstva so oproščene davka na promet

Po novi odredbi prodajalne pridelkov državnih kmetijskih posestev, kmetijskih obdelovalnih združenj in kmetijskih združenj ter druga trgovska podjetja ne plačajo davka na promet od tistih osnovnih kmetijskih pridelkov, ki jih bodo neposredno od proizvajalcev in prodajalcev neposredno potrošnikom po cenah v prosti prodaji.

Olajšave za fizikalne in zabavne prireditve

Odredba vsebuje še nekatere druge olajšave. Tako je ukinjen davek na vstopnice za športne, fizikalne, gledališke, glasbene in zabavne prireditve, ki je doslej znašal 10%. Ta davek se bo pobiral le še od kinematografskih predstav v višini 23%. Za fizikalne organizacije, ki so v zadnjem času uvedle stave na nogomet.

Frane Primožič - Marko med svojimi volivci

V soboto popoldne je obiskal organizacijski sekretar Izvršnega odbora Osvobodilne fronte Slovenije tovariš Franc Primožič - Marko več predvolilnih sestankov v Dravski dolini, med katerimi je bil posebno živahen sestanek v elektrarni v Dravogradu. Tu so delavci po njegovem izbrnem referatu o mednarodnem položaju in o naših notranjopolitnih dogodkih živahno razpravljali.

Tudi v obmejni vasi Libelče so z velikim zadovoljstvom pozdravili svojega kandidata, znanega koroskega borca Franca Primožiča - Marka. Nabralo se je polno šolsko sobo volivcev, ki so v diskusiji predlagali tudi marsikaj za zboljšanje svojega gospodarstva.

Nagrajeni slovenski učbeniki

Doslej so se podeljevale Prešernove nagrade le upodablajočim umetnikom in literatom, letos pa je bil pesnikov spomin proslavljen še z nagraditvijo najboljših slovenskih učbenikov. Prvi v zgodovini slovenskega šolstva in to v socialistični Jugoslaviji. Tudi slovenska učna knjiga je našla najvišje priznanje.

Nova krinka informbirojskih vohovov

Pred okrožnim sodiščem v Osijeku je končana razprava, ki je razkrila nove metode mađarskega vohovstva. Glavni oboževanec je bil kmet-mešetar Stjepan Kovačević, ki se je seznanil z nekaj tujcem, o katerem je bil prepričan, da je nekakšen prekupevalec ali tihotapec. Ta tujec je bil mađarski agent Jožef Kubašek, ki je v Kovačevićevi hiši tudi po več dni stanoval ter Kovačevića polagoma uvajal v vohovsko službo. Pošiljal ga je v razne kraje, da bi mu zbral podatke o vojaških posadkah, nekoč pa ga je poslal tudi v Dubrovnik, da bi videl, katere tuje ladje so tam pristale. Kovačević je zasluzil za to potovanje 20.000 din, videl pa je samo naše ladje. Agent je Kovačeviću prinesel tudi naprave radijske postaje in naučil ga je šifrirati.

Ko so med razpravo vprašali Kovačevića, kako mu je agent razlagal namen zbiranja podatkov, je odgovoril, da mu je pripovedoval o novi ureditvi Evrope. Evropske države se bodo združile brez Rusije, ker z Rusi nede nihče delati. Podobno je pripovedoval mađarski špijon tudi drugim oboževancem. Oboženi so prejeli zaslužen kaznen.

Stikker v ZDA

Washington, 26. febr. (Reuter). Danes je prispel v ZDA Dirk Stikker, direktor organizacije za evropsko gospodarsko sodelovanje (OEEC). V Washingtonu se bo razgovarjal s predstavniki ameriške vlade in uprave za gospodarsko sodelovanje o pomanjkanju surovin v Zahodni Evropi.

Predsednik mednarodnega odbora Rdečega križa na poti v Peking

Pariz, 26. febr. (AFP). Danes je odpotovala v Peking misija mednarodnega odbora Rdečega križa pod vodstvom predsednika odbora Paula Ruegerja. Kitajska vlada je že dala dovoljenje za prihod misije v Kitajsko.

Konferenca ameriških diplomatov v jugovzhodni Aziji

Colombo, 26. febr. (Un. Pr.). Tu se je danes začela konferenca ameriških diplomatov v jugovzhodni Aziji, na kateri je navzočih 50 ameriških diplomatskih zastopnikov in visokih funkcionarjev iz Washingtona, med njimi tudi pomočnik ministra za zunanje zadeve za vprašanja Azije George Mac Ghee. Na dnevnem redu konference so vprašanja v zvezi z morebitno nevarnostjo za napad v tem delu sveta ter gospodarske pomoči državam jugovzhodne Azije. Domnevajo, da bo trajala konferenca 7 dni.

Kaj pripravila nova založba „Kmečka knjiga“

Ob nagli gospodarski rasti naše države se je izredno povečalo tudi zanimanje za strokovno knjigo. Zdravstvo, gradbeništvo, železarnstvo, kemija, fizika, vse te in še mnoge druge panoge in vede so se obogatile z velikim številom znanstvenih, strokovnih in poljudnih strokovnih knjig, ki so prevedi iz tuje literature ali dela domačih piscev. Če gledamo na vso Jugoslavijo, moramo reči, da tudi kmetijstvo ni zaostajalo, zlasti založbe v Beogradu in Zagrebu so izdale v minulih letih veliko število knjig, ki koristijo poljedelcem, vinogradnikom, živinorejcem, sadjarjem, vrtnarjem itd. Beograd in Zagreb sta si že zgodaj ustanovila posebna založniška podjetja, ki izdajajo same kmetijske strokovne knjige.

stvo, Republiška zveza kmetijskih združenj, založništvo »Kmečka glasila« itd., ki so ob raznih priložnostih izdali nekaj pomembnih kmetijskih strokovnih knjig.

Tudi druge založbe so po svojih močeh in v okviru svojega delokroga pomagale. Razumljivo pa je, da je bilo vse to veliko premalo in ne dovolj sistematično. Zato se je iz leta v leto bolj čutila potreba, da bi tudi Ljubljana dobila založbo, ki bi se posvetila samo izdajanju knjig za naše kmete in zadrugnike. S podporo Agitprova, Centralnega komiteja KPS, Ministrstva za kmetijstvo in drugih ustanov, se je konec lanskega leta posrečilo ustanoviti »Kmečka knjiga«, ki se je javnosti že predstavila s prvimi izdajami in ki je za tekoče leto pripravila zanimiv založbeni spored.

Naloga založbe »Kmečke knjige« bo, da bo izdajala čim boljši izbor kmetijskih strokovnih in zadrugno-političnih knjig, nadalje poljudno znanstvenih in v manjšem obsegu tudi leposlovnih del. Te knjige naj se razširjajo po naših vaseh, da ne bo kmeta, ki ne bi dobil v roke tih njemu še posebej namenjenih knjig, brošur in časopisov. Mnoge izdaje »Kmečke knjige« pa bodo koristne tudi kmetijskim strokovnjakom in vsem, ki se posredno ali neposredno

ukvarjajo z vprašanjem kmetijske proizvodnje. Razumljivo je, da bodo radi po njih posegli tudi dijaki kmetijskih šol in obiskovalci raznih kmetijskih in zadrugnih tečajev.

Vsako leto bo založba »Kmečka knjiga« izdala tudi posebno zbirko petih knjig, ki jih bodo dobili naročniki. Ta zbirka bo poleg že priljubljenega kolektarja obsegala samo skrbno izbrana dela, da bo privlačna za slehernega kmeta. Založba bo nadalje skrbela za redno izdajanje raznih kmetijskih mesečnikov. Sedaj izdaja »Socialistično kmetijstvo«, ki ga tiska četrtletno ter »Sadjarstvo, vinarstvo in vrtnarstvo«, ki izhaja mesečno. Pripravila pa tudi glasila za čebelarje, rejce malih živali in še kak drug časopis, s kmetijskega in njemu sorodnega področja.

Založba je v kratkem času svojega obstoja že izdala prva dela. Tako so izšli kmečki žepni kolektar za leto 1951, »Priročnik za sadjarstvo in vrtnarstvo«, ki ga je napisal Andrej Skulj ter brošura o »Kakijuu«, ki jo je napisal kmetijski strokovnjak inž. Rustja. V pripravi in tisku pa ima še več knjig. Tako bodo kmalu izšle knjige »Varujmo se nezgode«, ki jo je napisal Tone Bantan, »Sadjarstvo«, ki jo je napisal Anton Flego, »Kislanje kreme«, ki jo je napisal Ferdinand Trenc, »Pomenki o kmetijstvu«, ki so prevedi znanega dela inž. A. Petričiča, »Apnje in zemlje«, ki jo je napisal inž. J. Kranjc, zbirka dokumentov s prvega zborna zadrugnikov itd. V zbirki za leto

1952. pa bodo izšle, kakor je bilo že objavljeno, poleg kolektarja za leto 1952, knjige Maksa Krmelja »Kako je kapitalizem zatiral našo vasa«, »Spomini naših delovnih kmetov na partizanski letas, zbornik«, »Za lepoto in zdravje naše vasi«, ki ga je uredila inž. Mira Ružič, ter knjiga »Zreza mladim živalim«, ki jo je napisal Dr. Marjan Pavšič. Za knjige te zbirke založba že sedaj sprejema naročnike, da bo mogla določiti naklado in ceno, ki bo sorazmerno nizka in si jih bo lahko kupil vsak kmet. »Kmečka založba« ima svoje prostore v Ljubljani, Dalmatinova ulica 1, kjer se lahko knjige naročijo, naročila pa prejemajo tudi knjigarne.

To je samo nekaj podatkov iz dejavnosti, ki si jo je začetla založba »Kmečka knjiga« v prvem letu svojega dela. Naj povemo, da obsega njen letošnji seznam zdaj ni manj kakor 32 knjig, ki jih pripravljajo razni pisci, ali pa bodo skupno delo več ljudi. To je vsekakor obsežen načrt in je želimo, da ga založba mogla uresničiti in razširiti napredno strokovno knjigo v sleherni našo vas.

Še o Salvinijevi antologiji »Zimzelen in rožmarin«

Glasilo Ljudske fronte mesta Zagreba »Narodni list« je prinesel v svoji sobotni številki daljši podlistek izpod peresa Antona Rojčiča, v katerem obravnava Salvinijevo antologijo slovenske moderne poezije. Anton Rojčič prikazuje bralcem napor, pregled in pomen dela, ki ga je s to antologijo opravil Salvinij. V

svojem članku pravi med drugim: »Stvar podrobnejšega pretresa ki na slovenski strani vsekakor ne bo izostala — bo ugotovitev, koliko je Salviniju uspelo, da iz svoje perspektive prode v sklop drugega sveta in vprašanj, ki vstajajo pred očmi tujca, ko hoče čim temeljiteje in čim bolj nestransko seznaniti in soditi o tako zamotani in občutljivi stvari, kakor je preteklost, kulturna dediščina in knjižna ustvarjalnost nekega malega naroda; naroda, ki je v zgodovini bil izločen mnogim tujim vplivom, ali je prav v borbi za svoj obstoj razvil svojo narodno in kulturno individualnost. Nekoliko pozneje pravi še: »Zanimivo bo videti, kako bo italijanska kulturna javnost, posebno pa strokovni krogi, ocenila Salvinijevo delo.« Rojčič mimo govornih ugotovitev sodi že na osnovi krajšega vpogleda v antologijo, da je pomembno delo, ki je zahtevalo mnogo strokovnega poznavanja obdelane snovi in ki bo prav gotovo pripomoglo k boljšemu poznavanju slovenske moderne poezije med italijansko kulturno javnostjo.

Beograjsko humoristično gledališče

Poročali smo že, da v Beogradu ustanovljajo humoristično gledališče. Priprava se zdaj tako daleč, da bo to gledališče začelo s svojim delom prve dni marca v dvorani kina »Beograd«. Odprl ga bodo s premiero Nušičeve komedije »Dr.«. Beograjsko humoristično gledališče ima svoj stalni ansambel iz dvanajstih igralcev, ki so na osnovi, članov orkestra, pevke in balnejske pravne. Upravnik gledališča je znan komjaževnik, pesnik Dušan Kostić. Pomaga pa mu umetniški svet iz književnikov, gledaliških umetnikov in javnih delavcev.

